

ПОНЯТТЯ «ВЗАЄМОДОПОВНЮЮЧА КОМАНДА» В ТЕОРІЇ СТИЛІВ МЕНЕДЖМЕНТУ І. АДІЗЕСА

¹Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено поняття «взаємодоповнююча команда» в теорії стилів менеджменту І. Адізеса. Визначено та проаналізовано базові принципи формування ефективної команди на основі теорії стилів менеджменту.

Ключові слова: менеджмент, теорія стилів менеджменту, стилі менеджменту, взаємодоповнююча команда, конфлікти.

Abstract

The concept of «mutually complementary team» in the theory of management styles of I. Adizes was studied. The basic principles of effective team formation based on the theory of management styles have been defined and analyzed.

Keywords: management, theory of management styles, management styles, complementary team, conflicts.

Вступ

Іцхак Калдерон Адізес – відомий дослідник і консультант у сфері управління та розвитку організацій. Його теорія організаційного життєвого циклу та стилів управління має великий вплив на практику управління.

Основна концепція І. Адізеса полягає в тому, що організації проходячи етапи (фази) життєвого циклу, потребують унікального підходу до керівництва на кожному етапі. Кожен етап характеризується своїми управлінськими викликами, проблемами і завданнями, що потребують спеціальних підходів до управління [5].

Ключовими питаннями, які І. Адізес розглядає в своїй теорії менеджменту є: функції менеджменту, зміст менеджменту, стилі менеджменту, типи менеджерів, якості менеджерів, лідерство, командоутворення (взаємодоповнювальна команда), ефективність прийняття рішень, ефективність реалізації рішень, комунікація в організації, конфлікти в організації, подолання криз в розвитку організації та ін., які вчений проектує на питання розвитку організації, зокрема етапи розвитку організації [1].

Основою теорії менеджменту І. Адізеса є концепція стилів менеджменту, включаючи управлінські ролі, які можуть бути прийняті лідерами в організації. Він виділяє ряд ролей, таких як Виробник (Р), Адміністратор (А), Підприємець (Е), Інтегратор (І) та стверджує, що ефективно управління в організації вимагає балансу між цими різними ролями.

Концепція стилів менеджменту є також основою такого важливого для ефективного розвитку організації явища та поняття як «взаємодоповнююча команда» [2 – 4].

Метою статті є дослідження поняття «взаємодоповнююча команда» в теорії стилів менеджменту І. Адізеса.

Результати дослідження

Що вийде, якщо звести воедино всі позитивні властивості різних стилів менеджменту? Ми отримаємо РАЕІ-тип менеджера – тип ідеального менеджера. Але на практиці це неможливо. Один менеджер чудово справляється з плануванням (Е), інший – неперевершений організатор (А), третій вміє надихати людей (І) і т. д. Але неможливо знайти того, хто блискуче виконує всі чотири функції – тобто бездоганного (РАЕІ) менеджера. Функції Виробника, Адміністратора, Підприємця та Інтегратора

повинна виконувати *взаємодоповнююча команда* [2; 6].

Взаємодоповнююча команда – це група людей з різними навичками, досвідом, характерами, підходами, способом мислення, які працюють разом для досягнення спільної мети чи завдання. Виробник, Адміністратор, Підприємець та Інтегратор – це ключові ролі, і кожна з них повинна бути виконана різними людьми. Успішне управління вимагає збірності в команді, де кожен член доповнює іншого, як палець на руці, утворюючи потужне спільне управління [3; 4; 6].

Різноманіття членів «взаємодоповнюючої команди» дозволяє бачити проблему чи завдання з різних кутів, швидше знаходити та реалізовувати рішення та інновації. Кожен член команди може вносити свій унікальний внесок, використовуючи свої сильні сторони, тим самим компенсуючи або підсилюючи слабкі сторони інших членів.

Основна перевага взаємодоповнюючої команди полягає в тому, що це сприяє створенню більш гнучких, творчих та продуктивних робочих груп, які здатні ефективно вирішувати завдання та досягати поставлених цілей завдяки різноманітності та доповнюванню одне одного.

Керівник повинен розглядати незвичайні підходи як джерело новаторства та можливостей для вдосконалення своїх стратегій. Замість того, щоб реагувати на незвичайність як загрозу, він має розглядати її як стимул для розвитку та вдосконалення власного підходу до управління.

Уміння приймати правильні рішення та ефективно їх втілювати особливо важливо в умовах роботи з різними стилями в команді. Керівник повинен бути готовим до викликів, які можуть виникнути через різні підходи членів команди. Вміння розвивати стратегії, які враховують це різноманіття, є ключовим для успішного управління.

Успішне керівництво, в даному випадку, полягає в здатності керівника використовувати різноманіття в команді як конструктивний ресурс. Він повинен стимулювати співпрацю та взаємодоповнення серед членів команди, спрямовуючи їхні різні стилі та перспективи на досягнення спільних цілей [3; 4; 6].

Взаємодія у команді стикається з проблемами через конфліктність деяких управлінських стилів. Наприклад, Адміністратор і Підприємець конфліктують через різницю в підходах: консервативний Адміністратор любить контроль, тоді як Підприємець прагне до змін. Конфлікти також виникають між Виробником і Підприємцем, оскільки перший орієнтований на короткострокові результати, а другий – на довгострокову віддачу. Підприємець і Інтегратор також зіштовхуються через різницю в орієнтаціях: Підприємець прагне до змін і перетворень, що може спричинити конфлікти з Інтегратором, який ставить акцент на гармонію та уникнення конфліктів. Кожен стиль має свою власну манеру спілкування, і одні й ті ж слова можуть трактуватися по-різному в залежності від стилів керівництва. Ці нюанси призводять до непорозумінь та суперечок в команді.

У взаємодоповнювальній команді, де панує атмосфера взаємної довіри та поваги, конфлікти між її членами сприймаються як можливість зростання, а не загроза. Важливо усвідомити, що розбіжності і конфлікти є необхідною складовою управління, якщо вміти перетворювати їх на конструктивний потенціал.

В такій команді важливо розуміти, що різні точки зору можуть призвести до нових ідей та рішень. Конфлікти слід спрямовувати не на вирішення особистих суперечок, а на пошук найкращих шляхів досягнення цілей. Відкритий діалог та розуміння позицій інших членів команди дозволяють вирішувати суперечки конструктивно, сприяючи розвитку та досягненню кращих результатів [3; 4; 6].

Висновки

Поняття «взаємодоповнююча команда» у теорії стилів менеджменту І. Адісеса відображає важливість різноманітності в команді для досягнення успішного управління. Команда, де присутні різні управлінські стилі, може зіштовхуватися з конфліктами через різницю в підходах до управління та досягнення цілей.

Проте в атмосфері взаємної поваги, довіри та відкритого спілкування, ці конфлікти можуть бути конструктивними. Різноманітність у команді створює можливості для нових ідей, кращих стратегій та інновацій. Управління конфліктами важливо для підтримки позитивного розвитку команди, дозволяючи кожному стилю керівництва внести свій внесок та доповнити інших.

Отже, взаємодоповнююча команда в теорії І. Адісеса підкреслює значення різноманітності та уміння керівника ефективно використовувати цю різноманітність для досягнення спільних цілей та успішного функціонування команди.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Прищак М. Д., Лесько О. Й. Психологія управління в організації: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Вінниця: ВНТУ, 2016. 150 с.
2. Прищак М.Д., Лесько О. Й. Теорія стилів менеджменту І. Адізеса: на шляху формування системної теорії менеджменту. Вісник "ВІП". 2016. № 6. С. 39 – 44.
3. Adizes I. K. Leading the Leaders: How To Enrich Your Style Of Management And Handle People Whose Style Is Different From Yours. The Adizes Institute Publications. Santa Barbara, 2004.
4. Adizes I. K. Management styles – effective and ineffective. The Adizes Institute Publications. Santa Barbara, 2004.
5. Adizes I. K. Managing corporate lifecycles: how to get to and stay at the top. The Adizes Institute Publications. Santa Barbara, 2004.
6. Adizes I. K. The Ideal Executive: Why You Cannot Be One and What To Do About It. The Adizes Institute Publications. Santa Barbara, 2004.

Химич Вікторія Вадимівна – студентка групи 1Л-226, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail : vikaHimich10@gmail.com.

Прищак Микола Дем'янович – канд. пед. наук, доцент кафедри філософії та гуманітарних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: m_pryschak@ukr.net

Khymych Viktoriia V. – Department of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vikaHimich10@gmail.com.

Pryschak Mykola D. – Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of Philosophy and Humanities, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa, e-mail: m_pryschak@ukr.net